

שבוע טוב מאולפנת חורב

"ויבך יוסף בדברים אליו" (בראשית נ' י"ז) – הרב עודד

אבל לא ציווה כך מפני שלא חשב שיש צורך בכך מפני שהיה בטוח שלמרות מה שעשו האחים ליוסף, היה לו ברור כי יוסף לא ינקום באחיו גם לאחר מותו.

לעומתו, על הפסוק בפרשת ויגש (מ"ה כ"ז) "וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דיבר אליהם", כותב הרמב"ן "יראה לי על דרך הפשט, שלא הוגד ליעקב כל ימיו כי אחיו מכרו את יוסף, אבל חשב כי היה תועה בשדה והמוצאים אותו לקחוהו ומכרו אותו אל מצרים, כי אחיו לא רצו להגיד לו חטאתם, אף כי יראו לנפשם פן יקצוף ויקללם, כאשר עשה בראובן ושמעון ולוי (להלן מ"ט ג'-ז'), ויוסף במוסרו הטוב לא רצה להגיד לו. ולכך נאמר "ויצוו אל יוסף לאמר אביך ציווה לפני מותו לאמר... אנא שא נא פשע אחיך..." (בראשית נ', ט"ז-י"ז), ואילו ידע יעקב בעניין הזה היה ראוי להם שיחלו פני אביהם במותו לצוות את יוסף מפיו, כי ישא פניו ולא ימרה את דברו, ולא היו בסכנה ולא יצטרכו לבדות מלבם דברים.

לפי הרמב"ן, אחי יוסף בדו מליבם את עניין הציווי של יעקב ליוסף שלא ינקום בהם, שהרי אם באמת חששו מפני יוסף היו צריכים האחים לבקש מיעקב שהוא עצמו יצווה על יוסף שלא לפגוע באחים. הרמב"ן גם הוא כדברי המדרש סובר שיעקב לא ידע עד מותו על עניין המכירה ובגידת האחים ביוסף. כאמור לעיל, כאשר אומרים האחים ליוסף "אביך צוה לפני מותו לאמר... אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם..." והתורה מספרת לנו "ויבך יוסף בדברים אליו" ניתן לומר כי יוסף בכה כי הבין עד כמה האחים עדיין חוששים מפניו גם לאחר שנים. לפי דברי המדרש והרמב"ן, יוסף בוכה גם מפני שידע שלא יכול להיות שאביו ציווה על כך, שהרי יעקב אביו לא ידע מעניין המכירה.

ושוב מתגלה יוסף בצדקתו הגדולה כאשר הוא עונה לאחיו "ועתה אל תיראו ֵ

טפכם וינחם אותם וידבר על לבם" (נ' כ"א)

על הפסוק בפרשה "ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חולה" (בראשית מ"ח א') כתוב במדרש פסיקתא רבתי (פרשה ג') "כיון שהרגישו ביעקב שחולה באו והודיעו ליוסף. והרי כל שבחו של יוסף שהיה מפליג על כבוד אביו, ולא נכנסו אצלו בכל שעה, שאילו שבאו אחרים ואמרו לו אביו חולה לא היה יודע? אלא להודיעך צדקו שלא רצה להתייחד עם אביו שלא יאמר לו היאך עשו בך אחיך ומקללם... לפיכך לא היה הולך אצל אביו בכל שעה".

המדרש מתמודד עם קושי העולה בקריאת הפסוק ושואל, כיצד ייתכן שהיה צורך לקרוא ליוסף ולספר לו כי אביו חולה, האם יוסף לא היה מצוי תדיר אצל אביו כדי לכבדו?

המדרש עונה כי יוסף מיעט לבקר את אביו במשך שנים, מפני שחשש ששהות ארוכה ומשותפת עם יעקב אביו תביא בהכרח לכך שיעקב ישאל את יוסף מה באמת קרה לו, וכיצד התגלגל למצרים. יוסף חשש ששאלה ישירה כזו מיעקב לא תשאיר לו ברירה והוא יאלץ לספר ליעקב את האמת המרה על אחיו אשר מכרו אותו לעבד.

מדברי המדרש עולה שיעקב כל ימיו לא ידע מה באמת קרה ליוסף בכל אותם שנים, ויוסף נזהר שלו לספר לו כדי שיעקב לא יכעס וירחיק בכעסו את יתר האחים.

התורה מספרת לנו בסוף הפרשה כי לאחר מות יעקב חששו האחים מנקמתו של יוסף בהם. "ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישתמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלך ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך ויבך יוסף בדברים אליו" (בראשית נ' ט"ו – י"ז)

התורה לא מספרת לנו שיעקב כך ציווה את יוסף לפני מותו ורש"י במקום כותב "שינו בדבר מפני השלום, כי לא צוה יעקב כן, שלא נחשד יוסף בעיניו", כלומר לפי רש"י יעקב ידע מכל אשר נעשה

בנות והורים יקרים,

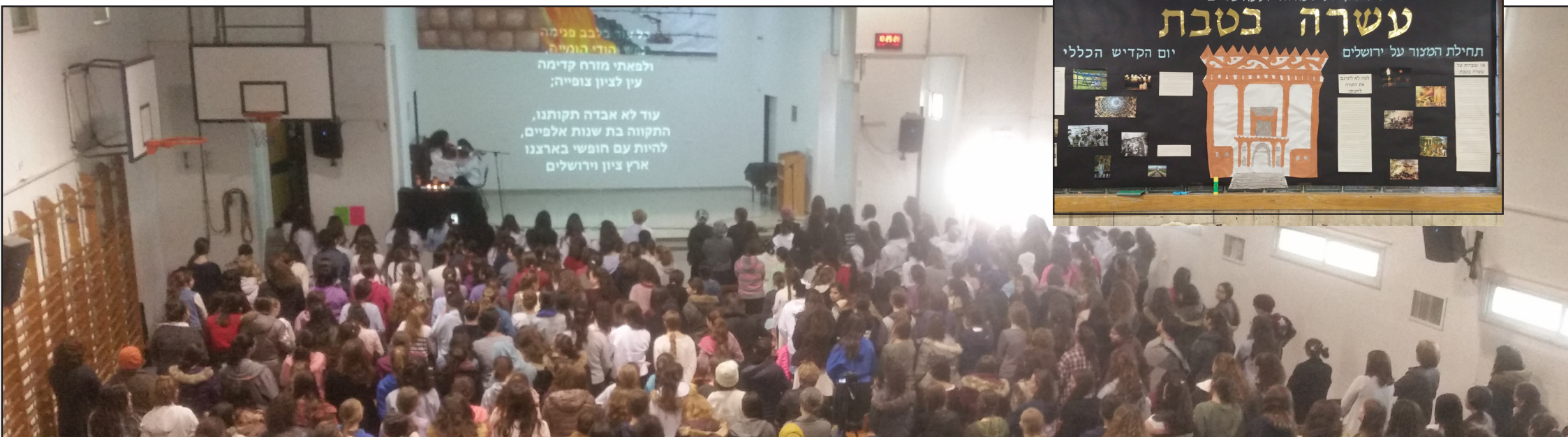
ברצוננו לעדכן אתכם בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

השבוע יצאו **בנות כיתה ח'2** להתנדבות באגודת תכלית. יישר כח לבנות ולמחנכת עליזה ונמק על הליווי.

תלמידות מגמת ארץ ישראל של **כיתה י"א** יצאו ביום שני לסיור בעקבות ירושלים של ימי הבית השני. הסיור החל בביקור ברובע ההירודיאני, בבית השרוף ובמרכז דוידסון וסופר הסיפור של העיר המפוארת שחרבה והוחרבה בעונן שנאת חינם לפני 1948 שנים. את הסיור הובילה המורה שירה מלמד כהן והוא הועבר על ידי סטודנטיות ממכללת הרצוג. תודה לשירה ולסטודנטיות.

ביום חמישי ציינו את **עשרה בטבת** בטקס בהנחיית בנות השמינית. הטקס שהיה משמעותי ונוגע עסק בדיאלוג שבין חורבן המקדש לזכרון השואה ושילב בין שני נושאי היום.

תודה לבנות השמינית על ההנחיה, למחנכות השכבה ובראש ובראשונה למיכל הסטודנטית שבנתה וארגנה את היום.

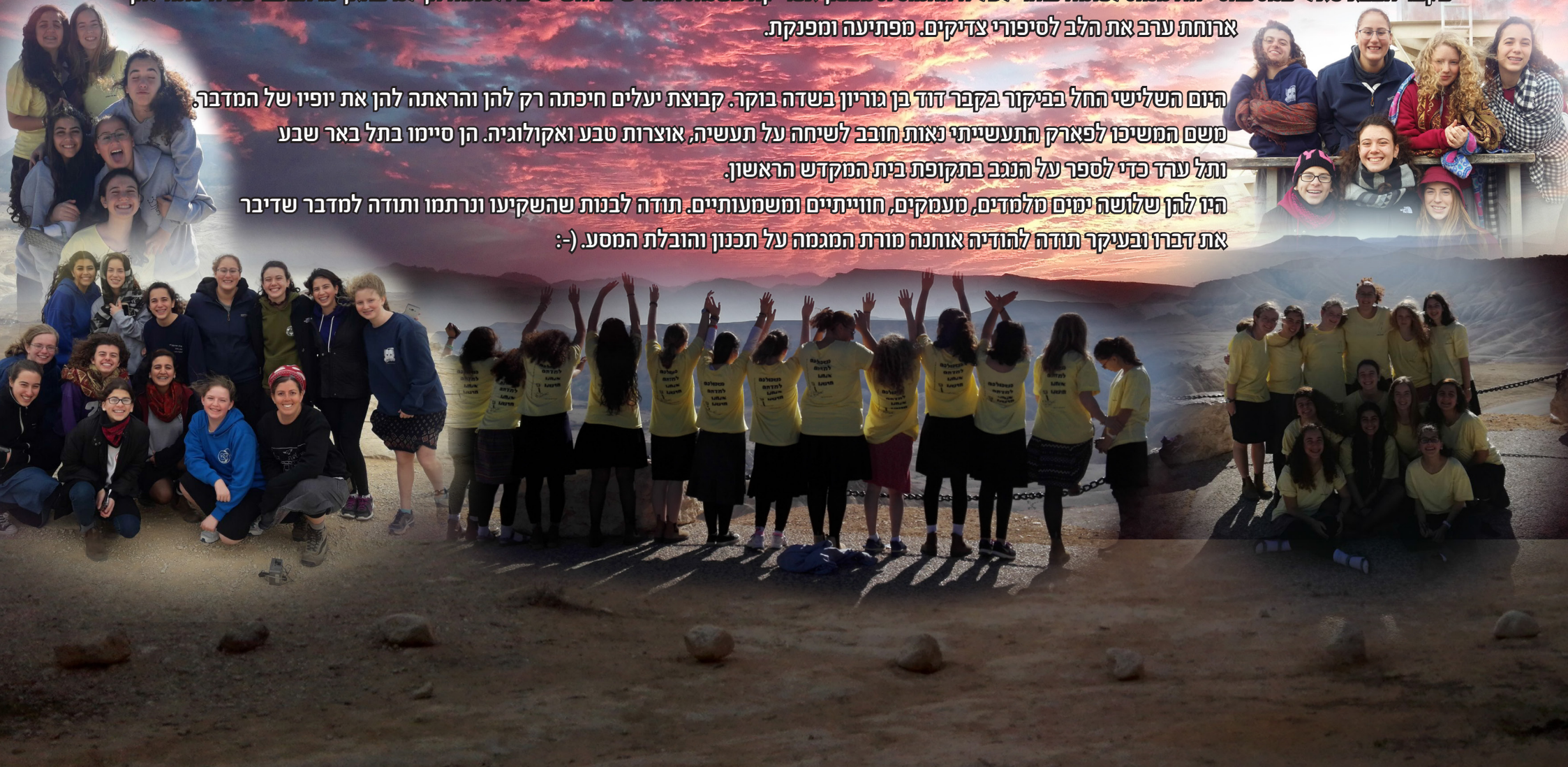

תלמידות מגמת ארץ ישדאל של כיתות י' ויב' יצאו למסע בנגב בימים א'-ג':

היום הראשון החל בנסיעה למכתש רמון ובצפייה במיצג הייחודי של מרכז המבקרים במצפה רמון. בהמשך הגיעו לנחל ארדון, שם למדו על תופעות גיאולוגיות יחודיות למכתש וניצלו את השקט של המדבר להתבודדות ולחשיבה. לאחר מכן המשיכו בנסיעה לחאן סהרונים ועין סהרונים ולמדו על הנבטים בנגב. את היום סיימו ב'חוות רוטה' - חוות בודדים ייחודית בנגב. מיישב החווה סיפר להן את סיפורו ופתח להן צוהר לאורח חיים אחר ולא מוכר. הלינה התקיימה באוהל מחומם בקמין והאוכל בושל בתנאי שדה ושטח מאתגרים.

היום השני נפתח לשמחתן עם שפעת רביבים הלא הוא גשם במצפה רביבים - אחת מראשונות ההיאחזויות הציוניות בנגב. הן למדו על שלושת המצפים בנגב ומשם נסעו למוזיאון המים והביטחון בניר עם על מנת לספר את סיפורן של 11 הנקודות שהוקמו בנגב בלילה אחד בתקופה שלפני קום המדינה. משם המשיכו לשדרות - צפו על העיר עזה וגילו כמה היא קרובה. הן שמעו שיחה מפי סגן ראש העיר שסיפר על המצב הביטחוני, הפעילות החברתית בעיר, ומקומו של הגרעין התורני. את היום סיימו בתפילה בקבר הבבא סאלי בנתיבות - הזדמנות לפתוח צוהר לעליה ההמונית מצפון אפריקה בשנות החמישים והשישים ולפתוח הן לנו בחאן מרחבעם שם חיכתה להן ארוחת ערב את הלב לסיפורי צדיקים. מפתיעה ומפנקת.

היום השלישי החל בביקור בקבר דוד בן גוריון בשדה בוקר. קבוצת יעלים חיכתה רק להן והראתה להן את יופיו של המדבר. משם המשיכו לפארק התעשייתי נאות חובב לשיחה על תעשייה, אוצרות טבע ואקולוגיה. הן סיימו בתל באר שבע ותל ערד כדי לספר על הנגב בתקופת בית המקדש הראשון. היו להן שלושה ימים מלמדים, מעמקים, חווייתיים ומשמעותיים. תודה לבנות שהשקיעו ונרתמו ותודה למדבר שדיבר את דברו ובעיקר תודה לתודיה אוחנה מורת המגמה על תכנון והובלת המסע. :-)

בשבוע שעבר, ביום חמישי, הגיעה ד"ר תמי יחיאלי להרצות בפני תלמידות הקורס "רפואה והלכה" של שכבת י'. בקורס זה התלמידות נוגעות במגוון תחומים שבהם יש לכאורה התנגשויות בין מדע וטכנולוגיה לבין ההלכה. אחת הסוגיות המעניינות שאנו דנים בה היא תרומות איברים. ד"ר תמי יחיאלי, שהיא ראש ביה"ס ללימודי תואר שני במכללת ירושלים הסמוכה, סיפרה לנו את סיפורה המרתק שבה החליטה לתרום כליה לזכר הוריה שנפטרו. הבנות התעניינו מאוד בסיבות למעשה, בתהליך עצמו, בסיכונים הכרוכים בו ובתגובת המשפחה, החברים והילדים. את הכליה שנתרמה קיבלה בחורה בשם חגית, שסבלה מאי ספיקת כליות חמורה ובמשך שלושים שנה קיבלה טיפולים, עברה דיאליזה, וחיה מה שהיא כינתה "חיי כלא קשים במיוחד". היום, כבר כמה שנים אחרי תרומת הכליה, שתי הנשים בריאות, פעילות ונמרצות, ואף שומרות על קשר חם ביניהן.

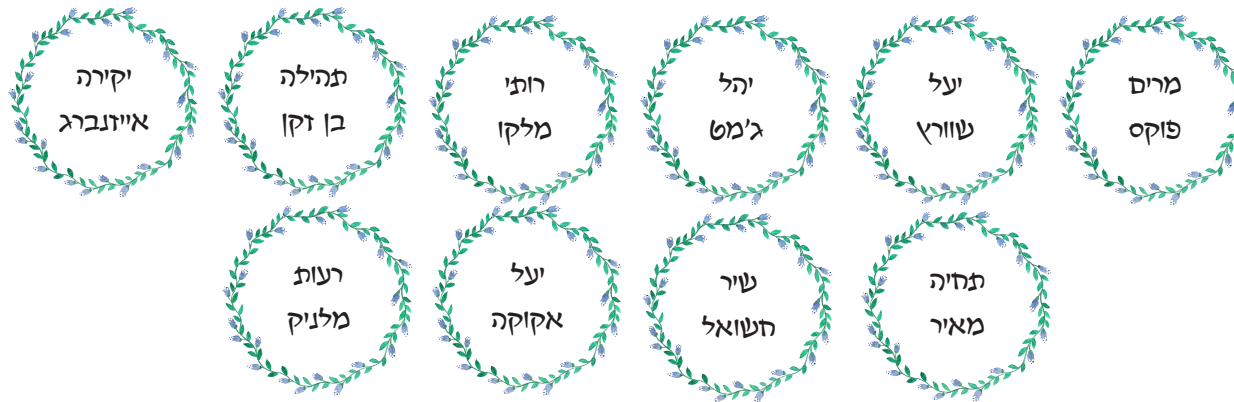
תודה רבה לד"ר תמי יחיאלי ששיתפה אותנו בסיפור המרגש ומעורר ההשראה ותודה לצוות המורות של "רפואה והלכה" שאירגנו וליוו את המפגש: נחמה גרובר, לאה דוידוף ונורית אהרוני. היה מעניין ומעורר מחשבה.

מזל טוב לצוות:
לחוי בטולילה להולדת הבן
ולגילה ברגר להולדת הנכדה

מזל טוב לבנות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום
הרב עוזדד מייזליש
וצוות האולפנא

